

Z OBSAHU	Svatovojtěšský stolec	05
	Ora et labora aneb Na chvíli cisterciákem	09
	Cesta k hodnotám – kritické myšlení a kontemplace	14

Foto: Kongregace sester Matky Božího milosrdenství

Když Kristus vstupuje do našich temnot

Mnozí z nás mají tendenci zařazovat tento svátek mezi svátky „nové“. Těžko říct, jestli šestadvacetiletá historie je dostatečně dlouhá na to, aby se stal svátek všeobecně zabydleným v povědomí křesťanů. Ano, přesně 30. dubna roku 2000 ustanovil Svátek Božího milosrdenství v celé církvi papež Jan Pavel II. Nicméně milosrdenství projevené Kristovou výkupnou obětí je oslavováno od počátku křesťanství. Tak našel svátek své místo v liturgickém kalendáři právě o Velikonocích. V závěru velikonočního oktávu slyšíme evangelní zvěst o Zmrtvýchvstání vstupujícím do přítomného večera. Nevíme, kolik slunečního svitu dopadalo do místnosti, ale strach a úzkost apoštolů bezpochyby působily to, že se zde pří-

tomní nacházeli v naprosté vnitřní temnotě. Pak nastal zlom. Přichází Ježíš se svými oslavenými ranami. Nejen v zářivě bílém rouchu, ale i s otevřenými ranami připravenými ukrýt v sobě lidský strach, bolest, beznaděj. Vnést do nich dimenzi nadpřirozeného vítězství a potvrdit tím, že všechny bolestné okamžiky našeho života nemusí mít poslední slovo. S Ním jsme povoláni ke zmrtvýchvstání. A to už teď – ke zmrtvýchvstání ze svých strachů a slabostí.

Událost setkání Vzkříšeného s učedníky ve večeradle našla i své výtvarné ztvárnění v podobě obrazu Božího milosrdenství namalovaném na výslovné Ježíšovo přání sv. Faustyně Kowalské. Zve nás k pohledu na setkání světla a tmy,

ran a vítězství, hříchu a odpuštění, darujícího a obdarovaného, strachu a důvěry. Zve nás k vzájemnosti, k odpovědi důvěry. Ke zdůraznění této vzájemnosti vede i fakt, že přípravná nověna před Nedělí milosrdenství začíná na Velký pátek.

Tento „staronový“ svátek tedy nejlépe prožijeme tehdy, když necháme Ježíše vstoupit do veškerých temnot našeho života. Můžeme se na chvíli zastavit, uvědomit je, nazvat, předložit mu je a pak zaslechnout jeho slova „pokoj vám“. Najdeme novou odvahu a sílu žít radostně a rozdávat milosrdenství dál.

*sr. Ludmila Veronika Matysková ISMM
Kongregace sester Matky Božího
milosrdenství*

Křehká svoboda svatých míst: jeruzalémský incident s latinským patriarchou

Jeruzalém zažil na Květnou neděli mimořádně znepokojivý incident. Izraelská policie 29. března 2026 zabránila latinskému patriarchovi Jeruzaléma kardinálu Pierbattistu Pizzaballovi a kustodovi Svaté země P. Francescu Ielpovi OFM ve vstupu do baziliky Božího hrobu, kam směřovali k bohoslužbě Květné neděle.

Podle společného prohlášení Latinského patriarchátu a františkánské Kustodie Svaté země šlo o cestu bez průvodu a bez veřejné ceremonie; přesto byli oba představitelé katolické církve zastaveni a donuceni vrátit se zpět. Patriarchát označil postup za „závažný precedens“ a za krok odporující rozumnosti, svobodě bohoslužby i respektu ke *Statu quo* svatých míst.

Událost vyvolala rychlou mezinárodní odezvu. Italská vláda vyjádřila blízkost kardinálu Pizzaballovi a označila ochranu křesťanských svatých míst za nepominutelnou povinnost. Kriticky se vyjádřili také představitelé Francie, Polska, Evropské unie i Spojených států; americký velvyslanec Mike Huckabee podle agenturních zpráv označil zásah za nepřiměřený. Reagoval i izraelský prezident Isaac Herzog, který kardinálovi telefonoval a vyjádřil lítost nad incidentem. Již následující den, 30. března, však přišel částečný obrát. Latinský patriarchát a Kustodie Svaté země oznámily, že záležitosti týkající se obřadů Svatého týdne a Velikonoc v bazilice Božího hrobu byly po jednání s příslušnými úřady vyřešeny. V dohodě s izraelskou policií byl zajištěn přístup zástupců církví tak, aby mohly liturgie a obřady proběhnout a aby byly zachovány starobylé velikonoční tradice spojené s Božím hrobem. Současně však zůstávají kvůli válečnému stavu nadále v platnosti omezení veřejných shromáždění.

Na vývoj situace reagoval i Vatikán. Kardinál státní sekretář Pietro Parolin spolu s arcibiskupem Paulem Richardem Gallagherem 30. března jednal s izraelským velvyslancem při Svatém stolci Yaronem Sidemanem. Podle *Vatican News* bylo během schůzky vyjádřeno politování nad „nepříjemnou epizodou“ a vzato na vědomí dosažené ujednání mezi Latinským patriarchátem a místními autoritami ohledně účasti na liturgiích veliko-

Foto: Latinský patriarchát jeruzalémský

nočního tridua v bazilice Božího hrobu.

Celý incident je citlivý i z právního a historického hlediska. Základní dohoda mezi Svatým stolcem a Státem Izrael z roku 1993 výslovně uvádí, že Izrael se zavazuje zachovávat a respektovat *Status quo* v křesťanských svatých místech, chránit charakter katolických posvátných míst a zaručovat svobodu katolické bohoslužby. Samotný *Status quo* svatých míst v Jeruzalémě a Betlémě vychází z osmanských rozhodnutí z let 1757 a 1852–1853 a stal se součástí širšího mezinárodního rámce v 19. století.

Bazilika Božího hrobu přitom patří k nejstarším a nejvýznamnějším křesťanským svatyním vůbec. Chrám byl vystavěn za císaře Konstantina a vysvěcen zhruba roku 336. Roku 614 byl po perském vpádu vypálen, kolem roku 1009 zničen chalífou al-Hákimem a následně znovu obnoven. V průběhu staletí se stal nejen místem modlitby a poutí, ale také symbolem zápasu o zachování křesťanské přítomnosti v Jeruzalémě. Právě proto byl zásah proti patriarchovi Pizzaballovi vnímán jako krok, který daleko přesahuje běžné bezpečnostní opatření.

Kardinál Pizzaballa dal celé události ještě hlubší duchovní rámec ve své meditaci ke Květné neděli, zveřejněné krátce před incidentem. V pašijovém příběhu

rozlišuje mezi „slovy smrti“ – slovy zra- dy, obvinění, posměchu a zoufalství – a Kristovými „slovy života“, která neoplácejí zlo zlem. V kontextu jeruzalémských událostí působí tato slova téměř pro- rocky: právě ve chvíli napětí a ponížení církev znovu připomíná, že Svatý týden nelze redukovat na mocenský konflikt, nýbrž je třeba jej prožít jako svědectví o pravdě, tichu a naději.

Lze tedy říct, že bezprostřední kři- ze byla zažehnána a velikonoční obřady v bazilice Božího hrobu mají pokračovat. Samotná událost však zůstává varováním. Ukázala, jak křehká je dnes svoboda bo- hoslužby i v místech, která křesťanstvo po staletí považuje za své nejposvátnější dědictví. Jeruzalém tak znovu připomněl, že ochrana svatých míst není jen otázkou bezpečnostních protokolů, ale také otázkou právní věrnosti, civilizační paměti a úcty k víře milionů křesťanů po celém světě.

Zdeňka Rybová

Zdeňka Rybová
šéfredaktorka RC Monitoru

V Libanonu vzniká největší socha Ježíše na Blízkém východě

Ve východní části Libanonu vzniká monumentální socha Krista, která má být největší svého druhu na Blízkém východě. Projekt vzniká v oblasti poznamenané dlouhodobým napětím a místní jej vnímají jako znamení víry a naděje.

Foto: Greek City Times

Na hoře Džabal al-Salíb nedaleko převážně křesťanského města Al-Qaa se začíná rýsovat výrazná dominanta krajiny. Socha Krista, inspirovaná ikonickým zobrazením v Rio de Janeiru, vzniká z iniciativy místní komunity a díky soukromým darům. Projekt byl zahájen v srpnu 2025 a navzdory složitým podmínkám rychle postupuje. V polovině března dosáhla stavba důležitého milníku instalací hlavy sochy. Snímky z této události vzbudily pozornost i za hranicemi Libanonu a připomněly podobu slavného Krista Spasitele v Brazílii.

Symbol víry i odolnosti

Plánovaná výška sochy je přibližně 15 metrů, s podstavcem dosáhne asi 20 metrů. Součástí projektu je také kostel, který vzniká v areálu pod sochou. Celý areál má sloužit nejen jako poutní místo, ale také jako trvalé svědectví víry a vytrvalosti. Výběr místa má i symbolický význam. Socha bude viditelná na velkou vzdálenost, údajně až z některých částí sousední Sýrie. V regionu, který je opakovaně poznamenán konflikty a napětím, tak představuje výrazný duchovní i kulturní orientační bod. Stavba navíc pokračuje i přes obtížnou bezpečnostní situaci v oblasti. Místní obyvatelé proto

projekt vnímají nejen jako náboženský symbol, ale i jako tichý projev naděje a odolnosti.

Znamení naděje pro místní komunitu

Pro křesťanskou komunitu v Al-Qaa má vznikající socha hluboký duchovní význam. Je vnímána jako poděkování za ochranu v letech nestability i jako potvrzení identity v regionu, kde křesťanská přítomnost postupně slábne. Navzdory ekonomické krizi a politické nejistotě v Libanonu projekt pokračuje. Podle organizátorů právě v těchto podmínkách získává ještě silnější symbolický rozměr. Vznikající socha se tak řadí po bok dalších významných náboženských památek v Libanonu, jako je socha Panny Marie v Harisse nebo místa spojená se svatým Šarbelem. Zatímco tato místa připomínají minulost, nová socha Krista v Al-Qaa může být symbolem současnosti.

Datum dokončení zatím není stanoveno. Už nyní však mnozí vnímají její postupný vznik jako znamení naděje – jako připomínku, že víra může přetrvávat i v nejistotě.

církev.cz

SLOVO KNĚZE

Oslava Zmrtvýchvstání Páně je již minulostí, ale přesto bych se rád vrátil, alespoň v myšlenkách. Před více než měsícem začala ona „nepříjemná patálie s Íránem“, která nezůstala pouze v hranicích této země, ale jak je zvykem na Blízkém východě, přelila se i do širokého okolí.

My, kteří jsme slavili Velikonoce v klidu a ve společnosti nám drahých blízkých, si asi těžko dovedeme představit, v jakém prostředí a jak je slavili naši bratři ve víře ve válečném stavu. O potížích, jež musel řešit kardinál Pizzaballa, víme z médií. O maronitském knězi z Libanonu Pierru al-Rai také (alespoň někteří), první kněžské oběti (a doufáme, že poslední) tohoto konfliktu, který zemřel na následky zranění, ke kterému přišel, když Izraelci ostřelovali dům jeho farníků. Z hlediska vojenské terminologie šlo vlastně o *collateral damage*, což se do češtiny nejčastěji překládá jako vedlejší škody nebo ztráty. Tento pojem označuje nezáměrné škody, zranění nebo úmrtí civilistů a zničení civilních objektů. Ano, je to suchý *terminus technicus*, ale za tímto souslovím se skrývá mnoho pro nás těžko představitelného utrpení a stejně tak i mnoho lidských obětí (prvními oběťmi byly malé školáčky). A to se prý nyní vedou vojenské akce s chirurgickou přesností. Jenže jsme na Blízkém východě a tam platí jiná pravidla než ve vojenských kancelářích, kde se vše plánuje podle příruček. Kolik takových „vedlejších škod“ ještě bude, nevíme, ale bojím se, že mraky. A nezbyvá než se modlit, aby se všem obchodníkům se smrtí konečně rozsvítilo a přestali si hrát na pány světa a hybatele dějin. Je totiž jen jeden Pán světa a jen jeden Hybátel dějin, jehož zmrtvýchvstání slavíme a ke kterému bychom se měli stále obracet a do něj vkládat naděje. On totiž na rozdíl od politiků neklame a nezklame.

P. Evermod Jan Sládek

P. Mgr. Evermod Jan Sládek, OPraem.
administrátor farnosti Zruč nad Sázavou

POZNALI JEŽÍŠE PŘI LÁMÁNÍ CHLEBA

19. duben 2026 – 3. velikonoční neděle – Lk 24,13–35

Béda

Dnes se toto místo nazývá Nikopolis, významné město v Palestině, které bylo po dobytí Judeje obnoveno za vlády Marka Aurelia Antonina a spolu s obnovením změnilo i své jméno. Stadium, jímž Řekové měří délku cest (údajně podle Hérakla), představuje osminu míle (tisíc kroků), takže šedesát stadií činí sedm tisíc pět set kroků. Tato délka cesty odpovídá těm, kdo kráčeli s jistotou o Pánově smrti a pohřbení, avšak pochybovali o jeho zmrtvýchvstání. Zmrtvýchvstání je nepochybně vyjádřeno číslem osm, protože se událo po sedmém dni týdne. Učedníci tedy jdou a rozmlouvají o Pánu a dokončují šestou míli započaté cesty: oddaně truchlí nad tím, že žil a došel až ke smrti, kterou podstoupil v šestý den týdne. Naplnili i den sedmý, neboť nepochybují, že spočíval v hrobě. Z osmého dne však prošli jen polovinu, protože plně neuvěřili ve slávu již oslaveného zmrtvýchvstání.

Měli tedy důvod jít smutní. Svým způsobem si i vyčítali, že doufali ve vykoupení od toho, koho už viděli mrtvého, a nevěřili, že vstane. Nejvíce je však trápilo, že zemřel bez viny ten, o němž věděli, že je neviný.

Jestliže Mojžíš a proroci mluvili o Kristu a předpověděli, že má vstoupit do slávy skrze utrpení, jak se může nazývat křesťanem ten, kdo nezkoumá, jak se Písma vztahují ke Kristu, a nechce dosáhnout slávy, kterou touží mít s Kristem, skrze utrpení?

Teofylakt

Když už měl oslavené duchovní tělo, vzdálenost místa mu nebránila být s těmi, s nimiž chtěl. Ani v jiných ohledech se jeho tělo neřídilo zákony přírody, nýbrž působilo duchovně a nadpřirozeně. Proto se jim zjevil v jiné podobě, v níž ho nemohli poznat: „Ale jako by jim cosi zadržovalo oči, takže ho nepoznali.“ Bylo to proto, aby vyjevili celou svou pochybnost: odkryli ránu a přijali lék. Také aby poznali,

Duccio di Buoninsegna: Cesta do Emauz (1308–1311)

že sice vstalo totéž tělo, které bylo umučeno, ale už nebylo viditelné všem, nýbrž jen těm, kterým chtěl, aby ho viděli. A také proto, aby neměli pochybnosti, proč se už nestýkal se zástupy: jeho přítomnost po zmrtvýchvstání nebyla pro lidi, byla božštější. Takový bude i stav při budoucím vzkříšení, kdy budeme žít jako andělé a Boží synové (srov. Lk 20,36).

Očekávali, že Kristus vysvobodí a vykoupí izraelský lid od vnějších nepřátel a z římského otroctví, a věřili, že se stane pozemským králem, který by se podle nich mohl zachránit před rozsudkem smrti nad ním vynesným.

Naznačuje to také něco jiného: těm, kdo přijímají posvátný chléb, se otevírají oči, aby ho poznali. Tělo Páně má velikou a nevýslovnou moc.

Řehoř Veliký

Příhodně jim neukazuje podobu, kterou znali. Navenek před tělesnými zraky působí to, co se odehrávalo v jejich nitru před zraky srdce. Ve svém nitru milovali, ale i pochybovali. Rozmlouvali o něm, a proto jim daroval svou přítomnost; ale zároveň pochybovali, a proto skrývá známou podobu a promlouvá k nim slovy, neboť následuje:

„I zeptal se jich: O čem to cestou spolu rozmlouváte? Zastavili se celí smutní.“

Slyšená slova zapalují ducha, ustupuje otupující chlad a mysl vzplane touhou po výšinách. Ráda naslouchá nebeským příkazům a kolik přikázání slyší, tolik jako by přikládala nových ohňů.

Augustin

Lukáš říká, že k hrobu běžel Petr (Lk 24,12), a zároveň uvádí Kleofáše, který říká, že k hrobu šli někteří z nich. Chápeme to tedy jako svědectví Jana, že k hrobu šli dva (Jan 20,3). Nejprve však zmiňoval jen Petra, protože Maria to oznámila především jemu.

Isidor

Mesiáš měl sice trpět, ale ti, kdo ho ukřičovali, nesou vinu. Nesnažili se totiž naplnit Boží ustanovení, a tak i jejich čin byl bezbožný. Boží ustanovení je však velmi moudré, neboť jejich nespravedlnost obrátilo v dobro pro lidský rod – jako by použil maso z hadů k přípravě léčivého protijedu.

přeloženo, zpracováno a redakčně upraveno podle www.catena aurea.sk

SVATOVOJTĚŠSKÝ STOLEC

Libice je osudové a symbolické místo našich národních dějin. Je to strašlivé místo a měli bychom sem přicházet s bázní a třesením.

Mnozí historikové označují toto místo za dějiště vzniku jednotného českého státu. Bylo by ovšem lépe mluvit o vzniku jednotné státní moci. V dětství sv. Vojtěcha byly Čechy vlastně dvoustátím skládajícím se ze dvou samostatných knížectví. Jedním byly přemyslovské Čechy s centrem v Praze. Druhým byly slavníkovské Čechy s centrem zde na Libici. Knížecí rody se orientovaly různě ve své zahraniční i církevní politice. Přemyslovci měli úzké styky s Řeznem, Slavníkovci byli vázáni na Magdeburk. Vůči Polsku vedly oba rody samostatnou a odlišnou politiku. Samostatnost obou částí Čech je dobře doložitelná též tím, že v obou územích byla ražena jiná mince. Vztah obou celků byl pochopitelně jasný vždy, když hrozilo vnější nebezpečí. Tak je známo společné české vojsko, které stanulo proti valící se moci kočovných maďarských jezdců. Uvnitř panovalo různě vyhocené soupeření. To utichalo nebo naopak vyšlehovalo podle povahy a síly vůdčích osobností na obou knížecích dvorech. Nešlo přitom jen o postavy knížat samotných. Zcela určitě bylo zklidnění vzájemných vztahů v době dětství sv. Vojtěcha též dílem jeho matky, rodem přemyslovny, kněžny Střezimíry. Její jméno správně vystihuje, že šlo o ženu, která pečuje o mír a stráží ho.

Křehký kompromis: moc světská a moc duchovní

Děj vzniku jednotných feudálních států z původních rodových držav šel svou silou i v Čechách a šel ke svému vyvrcholení. Ty se konstituovaly postupným zanikáním drobnějších útvarů a z hlediska státně národnostního již dosáhly moderně řečeno mezinárodně jasné identifikace. Prakticky zůstali již jen dva možní kandidáti na úplnou moc. Je dosti zajímavé, že k vojenskému řešení nebylo sáhuto rovnou. Volba sv. Vojtěcha za biskupa byla snahou řešit situaci kompromisem. Vedle přemyslovského

Kaple sv. Vojtěch v pražské katedrále. Foto: Vojtěch Hlávka / Člověk a Víra

knížete jako vladaře světského byl postaven slavníkovský biskup jako suverén duchovní moci. Latentní rivalita obou rodů dostala novou tvář. Nešlo v dané chvíli o světský spor dvou světských knížat, ale o spor vzájemného postavení moci světské a duchovní. Stručně vyjádřeno šlo o to, zda sv. Vojtěch bude suverénní duchovní hlavou Čech, anebo bude kaplanem knížete Boleslava II. Když v takto položené otázce došlo k ostré neshodě mezi knížetem a biskupem, projevila se celá křehkost kompromisu, který byl spíše vytáčkou z nesnázi než skutečným kompromisem. Na jedné straně se totiž ukazovalo stále více, že sv. Vojtěch střeží kvalitu křesťanského života a pravdivost víry. Jeho spory s knížetem a celou knížecí stranou se týkají morálky a bisku-

povo úsilí směřuje soustavně k upevnění křesťanství v zemi, která teprve nedávno přijala novou víru. Na druhé straně se stupňuje napětí mezi Prahou a Libicí.

Země je „sjednocena“

Rozuzlení sporu nastalo zde způsobem tehdy běžným, nicméně hrůzným. Přemyslovské vojsko rychlou akcí obklíčilo Libici a obleženým Slavníkovcům položilo ultimátum. Slavníkovci byli v pasti, z níž nemohli uniknout a nemohli se ani dobře bránit. Ať už v naději, že drobný odklad pomůže k tomu, že se podaří přivolat posilu, nebo v naději, že přinese zklidnění rozvášněných obléhatelů, anebo v důvěře, že dojde ke spásnému zázraku, požádali obležení o den míru s odůvodněním, že jde přec o den posvátný.

Foto: Martina Řehořová / Člověk a Víra

Odpověď útočníků byla jednoznačná. Jen ať se obležení modlí, zítra nastane boj, neboť přemyslovští Čechové mají důležitější věci na práci než slavit nějakého Václava. Skutečně také na svátek sv. Václava vtrhli do Libice a pobili všechny muže, aniž by šetřili práva chrámového azylu. Pak takřka šílení vášní a opilí krví smýkali přeživší ženy a děvčátka, kam se jim zachtělo, a hnali se na zpěněných koních jako o závod nazpět ku Praze, aby každý jeden na sebe strhl největší knížecí dar za prvenství donesené zprávy.

Historická roztržka našich dějin: moc a mravnost

Dílo je zdařile dokonáno. Země je sjednocena, latentní vnitřní nepřítel je vyjat z kořene. Co si nikdo ani v nejmenším nepřipouštěl a čeho si ani později dlouho nikdo nevšiml, bylo mravní dědictví vzešlé z onoho dne. Mocenské sjednocení země bylo zapláceno roztržkou mezi mocí a mravností. Nebylo to prvé zaprasování v duchovní jednotě Čech. Již vražda sv. Václava měla tento charakter. Zvláštní nejistota české identity a takřka neřešitelný problém přijatelné autority – vždy se v Čechách volá po vladaři všemocném a zároveň zcela mravně bezúhonném – táhne se našimi dějinami napořád. Dojdeme až k tomu, že se země rozdělí do dvou duchovních proudů, v nichž jsou vyzdvíženy s vírou v téhož Krista odlišné

symboly kříže a kalicha, Husa a Jana Nepomuckého, aby na sebe po staletí narážely a braly nám sílu. Je skoro s podivem, kolik síly má národ žijící dvojm říčištěm duchovní tradice a nezanikne. Ani jedno ani druhé totiž není dost silné, aby samo napojilo celé národní společenství. Ještě horší je, že duchovní otřes hříchu se přeneše z viditelné pukliny v národním kvádru až k těžko postřehnutelným škvírkám v jednotlivých lidech. Naše zvláštní nechuť k vlastnímu rodu a národu vyplývá z vnitřní nechuti k tomu, že dovedeme být a často jsme dvojací a obojetní, protože totiž vnitřně, osobně narušení. Následně pak buďto povrchně, až fanaticky nacionální, anebo pomateně bloudící, tajně hrdí na svou českou kulturu a vlast a zároveň tajně doufající, že na nás nikdo nepozná, že jsme Češi.

Kněz sv. Vojtěch

Že takto můžeme až do dnes přežít, je dáno něčím, co se přesně podle slov Písma, „kde se rozhojnila neřest, tam rozhojnila se Boží milost“, vzešlo rovněž z tohoto místa na Libici: sv. Vojtěch přes to, co se zde stalo, byl ochoten ke smíru. Je to nepochopitelné. Současníkům bylo to tak nepochopitelné, že jeho nabídku odmítli. Toto odmítnutí ovšem pochopit dovedeme. Pro člověka narušeného hříchem je přetěžké přiznat vlastní vinu. To však je nutným předpokladem smíru.

Vzájemně se lidé mohou smířit jedině, jsou-li vnitřně smířeni, a to předpokládá smír s Bohem.

Co z toho, o čem dosud byla řeč, vyplývá pro nás zde, pro český národ, pro to, jak pevným či vratkým krokem vstoupíme do nového soužití v Evropě, ponechám na vašich úvahách. Co zdá se mi úplně jisté, je, že sv. Vojtěcha musíme žádat o pomoc při kroku ke smíru.

Nedostatek kněží – neochota ke smíru

Druhé téma se týká postavy sv. Vojtěcha a navazuje dobře na téma předchozí. Dá se celkem dobře a rychle usoudit, že ke smíru s Bohem je zapotřebí kněží a duchovně žijících lidí. Bez nich to půjde těžko. Neochota ke smíru a nedostatek kněží spolu úzce souvisejí.

Pouť je docela zvláštní cesta. Jdeme sice na místo, kde chceme o něco žádat, popřípadě se radit a nalézt tam řešení, ale cílem pouti je náš domov, odkud jsme ráno vyšli a kam večer zase přijdeme. Myslím, že představa, že přijdeme na poutní místo, sdělíme sv. Vojtěchovi a Radimovi, že jaksi máme málo kněžských a řeholních povolání, takže by měli něco udělat, a odejdeme domů s tím, že je vše zařízeno, je představa nejenom lichá, ale také dosti drzá. Naše pouť by měla vyvrcholit otázkou, co máme dělat, aby bylo více povolání k duchovnímu životu. Odpověď stojí před námi v životním příběhu sv. Vojtěcha, který je příběhem o povolání, kněžství a jeho naplnění ve svatosti. Nemohu zde krok za krokem ukazovat, co všechno nám o povolání, jeho přijetí, o duchovním zrání sv. Vojtěcha říkají tři jeho téměř souvěcí životopisci. Dost jsem o tom napsal v knize *Čechy a jejich svatí*.

Domov – kolébka kněžství

Připomenu tři důležité momenty. Prvým je rodinné zázemí a domov jako kolébka kněžství. Vklad Vojtěchových rodičů a sourozenců do pokladu jeho osobnosti je nepominutelný. Domov jako místo spravedlivého života, harmonie, krásy a spořádanosti je něčím, co sv. Vojtěch nejenom stále hledá, ale co také zvnitřku vytváří a rozdává. Bůh mu dopřál, aby doma ve své vlastní rodině našel

Foto: Pavel Langer / Člověk a Víra

prvotní představu o řádu, takřka prožitek rajskeho blaha soužití lidí a Boha. Tento Boží dar, který měl v mysli i v srdci otištěn jako pečeť, mu byl dán prostřednictvím rodičů a ostatních členů rodiny. Tento dar je pro každé dítě svěřen jeho rodičům, ale málokdy je opravdu a nezkrasleně předán. Nezapomínejme na to, že domov je prvním světem dítěte. Vše, co je v tomto prvosvětě pokrouceno, bude se stavět mezi dítě a pochopení pravého řádu věcí. Hluk a hádky, nezáměr a chlad, opuštěnost či rozmařilost, absence míry, kázně a ohleduplnosti, to vše se stane něčím přirozeným, ačkoli je to nesprávné, ano i zvrhlé. Postava otce a matky jsou průměrem, kterým mluvíme o Bohu Otci a Marii, matce nás všech. Jak může dítě pochopit tyto výsostné pojmy, když otec pije a matka je cuchta. Mějme přitom na mysli, že úkolem výchovy v rodině není způsobit povolání k duchovnímu stavu. Povolává Bůh. Úkolem rodiny je disponovat dítě k citlivému vnímání, k zodpovědnosti a především vést je k obětavosti. Odpovědět na volání Boží může jen člověk ochotný obětovat se pro druhé. To se učíme především tím, že nám to někdo předvede a stále ukazuje.

Úloha školy

Druhým, co můžeme ze života sv. Vojtěcha vyčíst o kněžství, je úloha školy. Je to jiná úloha, než jakou hraje rodina.

Jde tam sice také o atmosféru, poctivost a ušlechtilost celého společenství školy, ale dále o naukovou úroveň a ideovou páteř vzdělávání. Směřování výchovy může zde naznačit, neprogramově ovšem, i potřebnost a význam kněžských a řeholních rolí v životě společnosti. Středověké školy jsou jenom zdánlivě přípravnými ústavami pro výchovu kléru. Jejich celkový charakter ovšem i v dobách povojtěšských silně přispíval k častému rozhodnutí vydat se cestou zasvěceného života.

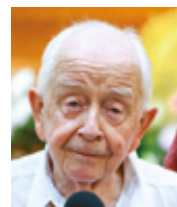
Příklady kněží

Třetím, co je z příběhu Vojtěchova naléhavě výmluvné, je silný vliv kněžských příkladů. Jde jednak o to, že byl od útlého dětství v častém styku s kněžími, a to, řekli bychom, ve všedním životě. Kněží žili blízko, byli často hosty knížete Slavníka. Zvláště silně zapůsobila na Vojtěcha návštěva magdeburského biskupa, který se na Libici zastavil při jakési misijní cestě. Patrně tehdy Vojtěcha biřmoval. Co z textu legendy vyplývá, není ani tak dojem z biskupa, jako dojem z úcty, která mu byla hostiteli prokazována. U tohoto třetího momentu spoluúčastného při Vojtěchově povolání musíme se zamyslet nad tím, jak lidé Bohu zasvěcení svým příkladem táhnou nebo naopak odpuzují mladého člověka. Nestává se občas, že někdo slyší tiché pozvání Boží, ale ráz-

ně je odmítne se slovy „přeci neskončím jako...“ Zlé je přitom, že za oním jako... stojí jméno a tvář konkrétního člověka. Musíme ovšem uvažovat ještě také o tom, jak se ke kněžím, řeholnicím, řeholníkům stavíme a chováme, a to z obou stran. Ze strany církevní hierarchie i ze strany laiků. Nedokážeme-li se o ně postarat v jejich problémech duchovních i materiálních, nedovedeme-li je obklopit poctivým životem farního společenství, zůstanou-li naším zaviněním vyloučenými, vyčerpanými, nepochopenými členy obce, nebudeme se smět divit, že nám Bůh žádné další nedá a že mnozí z těch, které nám přece dá, se zlomí. Marně budeme vylévat modlitby za hojná kněžská a řeholní povolání, nestaneme-li se hodnými tak velkého Božího daru, jakým je kněz či službě Boží zasvěcená panna.

Kdybychom se z pouti vrátili s tím, že to byl, jak se dnes říká, hluboký duchovní zážitek, ale nezměnili pro budoucnost své jednání, stala by se neplodnou a zanikla by mezi jalovým množstvím různě barvitých happeningů. Vrátime-li se třeba se svěšenou hlavou, ale s předsevzetím, že musíme napsat své síly a pomoci, pak pouť může přinést požehnané plody. Nechci sv. Vojtěchovi podstrkovat své myšlenky, ale rozumím-li mu trochu, pak vím, že tento světec bude s radostí žehnat snaze, dílu a zvláště nápravě života. V žádném případě nebude žehnat vzdychání a žehráni. Narůstá ten plevel i bez žehnání až až.

Mons. Petr Piřha

Mons. prof. PhDr. Petr Piřha CSc., Dr.h.c. kanovník Kolegiální kapituly Věch svatých na Hradě Pražském

JAK ROZLIŠOVAT BOŽÍ VŮLI

Jako lidé jsme stvořeni k Božímu obrazu a jako křesťané jsme byli přijati za Boží děti.

To definuje naši důstojnost Božího dítěte – dítěte, které miluje Bůh. Tento základní stavební kámen našeho života z víry si musíme často připomínat, protože poskytuje rámec našemu putování životem a hledání Boha: ať se stane, co se stane, jsme milovanými Božími dětmi.

Jeden kněz pokládal mladým lidem tuto otázku: „Co myslíš, koho miluje Bůh víc, tebe, nebo svatého Františka?“ Většina lidí se zamyslí a řekne: to je přece jasné, miluje nás oba stejně. Ale potom se ptal dále: „Koho miluje Bůh více, mě, nebo Ježíše Krista?“ Nastalo ticho. Nad tím přemýšlel málokdo z nás. Moje „skutečné já“ nespočívá v zásluhách ani v úsilí. Je Božím dílem. Jsem milované Boží dítě, to je mé „tovární nastavení“. A to je podstatné pro uvažování o Boží vůli pro mě.

S důstojností Božího, královského dítěte jsou však spojeny i královské povinnosti. Stejně jako se ptal Petra, ptá se Ježíš i každého z nás: „Miluješ mě?“ Mnohé naše otázky po Boží vůli budou zodpovězeny vlastně samy, pokud se z lásky k Bohu rozhodneme dodržovat Boží přikázání a necháme se inspirovat událostmi života Ježíše Krista při čtení Písma, nasloucháme hlasu jeho mystického těla, tj. Církve, a plníme povinnosti svého životního stavu. V některých případech se rozhodujeme mezi alternativou, která je v souladu s mravním zákonem, a hříchem – a tedy spíše bojujeme s pokušením. Pak je dobré prosit Boha o sílu ke správnému kroku.

Mnohá rozhodování, která život přináší, neobsahují drama hledání morálně správné volby, ale odehrávají se mezi dvěma, či dokonce více dobrými věcmi. Bůh má v sobě obraz a plán všeho ve vesmíru. Všechny rostliny a všichni živočichové odpovídají vzoru, který má Bůh ve své mysli. U člověka je to však jinak. Bůh dal člověku rozum a svobodnou vůli. Bůh nám je daroval z určitého důvodu: abychom se mohli rozhodnout pro to, co je dobré. Taková volba není vždy snadná, protože náš rozum byl zatemněn a naše

Foto: Zbyněk Šišpera / Člověk a Víra

vůle byla oslabena hříchem, nicméně při snaze o život v milosti posvěcující dostáváme světlo a sílu, abychom se dokázali správně rozhodnout. Takto přijatá rozhodnutí pak přinášejí do srdce radost a klid, což jsou neklamná znamení, že jdeme po správné cestě.

To ale neznamená, že tato cesta bude snadná. Přítomný okamžik zahrnuje některé věci, nad kterými máme kontrolu, nese s sebou ale také těžkosti, kterým se nemůžeme vyhnout – například komplikace v práci, chřipku, nevídanou návštěvu nebo nepovedený dort. Ne vždy víme, proč nás potkávají věci jako nemoc a neúspěch, protože naše mysl nedokáže dohlédnout tak daleko, aby pochopila Boží plán. Ale ti, kdo milují Boha, neprotestují, ať už od nich žádá cokoli, ani nepochybují o jeho laskavosti, když jim sesílá těžké chvíle. Nemocný člověk bere lék, protože důvěřuje lékařovým znalostem. Stejně tak duše, která má dostatečnou víru, přijímá všechny události života jako dary od Boha s jistotou, že On ví, co je nejlepší. Překonává všechny překážky na své cestě tím, že z nich dělá příležitosti k modlitbě a k získávání zásluh.

Modlitba hraje při rozhodování a hledání Boží vůle důležitou roli. Nikoliv pouze prosebná modlitba: Bůh nefunguje jako automat, který nám po vhození dostatečného počtu modliteb vyhodí správnou odpověď. Spíše nás zve k opravdovému rozhovoru dvou srdcí: chce, abychom mu předkládali své pochybnosti, své úvahy, své touhy. Zajímá se o nás. Zajímá ho naše touha po dobrých věcech, ostatně byl to On, kdo ji do našeho srdce vložil.

Co však do našeho srdce rozhodně nevložit, je strach. Ten nepochází od Boha, a proto by tato emoce nikdy neměla řídit ani ovlivňovat naše rozhodování. Jestliže jsme ztratili pokoj v srdci, je naším prvním úkolem ho znovu získat, teprve poté je možné se rozhodovat.

Většinou v modlitbě nedostaneme konkrétní instrukce pro naše další konání, žádný dopis z Vatikánu nepřijde, žádné znamení na nebi neuvidíme, i když bychom si to tak mnohdy přáli, bylo by to o tolik jednodušší... Ale také méně lidské. Spíše je důležité, že jsme Boha do procesu rozlišování pozvali a neposlali ho za dveře. Hledání Boží vůle pro nás se nepodobá maturitě, kde zkoušející Bůh čeká, až uděláme chybu. Naopak spíše jako milující otec se sympatiemi hledí na to, jak ho v životě hledáme, i když třeba nešikovně. Také svatý František zpočátku špatně interpretoval Boží výzvu k nápravě církve, a usiloval o rekonstrukci kostelíka svatého Damiána. Pán počítá i s našimi chybami nebo naší nevědomostí a dokáže to vše využít. Každý den bychom však měli v modlitbě směř svého životního putování hlídat a upravovat. Můžeme se několikrát za den sami sebe zeptat: dělám právě teď to, co bych dělat měl?

Ve skutečnosti byla v historii jen jedna osoba, ve které byl dokonalý soulad mezi tím, co Bůh chtěl, a tím, jak žila. Ta, u které svoboda a láska byly jedno. Panna Maria. Utíkejme se k ní tedy při svém hledání Boží vůle a ve snaze láskou naplnit každý okamžik svého života.

Petra Křížová

ORA ET LABORA ANEB NA CHVÍLI CISTERCIÁKEM

Sobota 21. března 2026 byla pro cisterciácké mnichy z Vyššího Brodu velice slavnostním dnem.

Připomněli si zakladatele své řehole, svatého Benedikta. Vyšebrodští cisterciáci si svého patrona připomínají podle vlastního liturgického kalendáře dvakrát, ale hlavní slavností je 21. březen, tedy den jeho odchodu na věčnost, tradičně označovaný jako *transitus* – přechod. Svatý Benedikt zemřel v objetí svých bratří krátce poté, co přijal *viaticum* neboli svaté přijímání před smrtí jako posilu pro přechod ze života pozemského do života věčného. Zanechal po sobě dědictví mimořádného rozsahu: jeho nadčasová řehole je dodnes pevným základem mnoha řeholních společenství, která významně ovlivnila běh dějin i kulturní bohatství Evropy.

Cisterciáci jsou mnišským řádem, jenž vznikl na přelomu 11. a 12. století jako zdařilá reforma Benediktovy řehole. První cisterciácký klášter v Čechách byl založen roku 1142 v Sedlci u Kutné Hory, klášter ve Vyšším Brodě potom roku 1259. Cisterciácký řád se snaží být znamením velké slávy, kterou Bůh připravuje těm, kteří Ho milují. Život vyšebrodských bratří je jednoduchý. Sestává z bohoslužby, modlitby latinského breviáře, četby, manuální práce a mlčení. Někomu by se mohl zdát život podle řehole monotónní a přísný, ale všechna omezení a pravidla si zdejší muži volí jako praktické evangelium pro život s Bohem a takový život je plný pokoje a vnitřní svobody.

V loňském roce přijelo prožít necelý týden mnišského života ve vyšebrodském klášteře jedenáct mladých mužů. Jejich reakce jsou inspirací pro všechny:

„V tu dobu, co jsem byl v klášteře, se mi to zcela upřímně moc nelíbilo. Bylo to pro mě, jako když skočíte do studené vody. Z intenzity mnišského života jsem byl nejdřív v šoku, ale postupně jsem se s ním více seznámil a stal se mi ve spoustě ohledů blízkým.“

„Proti mému očekávání byl pro mě pobyt fyzicky náročnější, protože jsem

Foto: Miroslav Krystek / Člověk a Víra

nebyl zvyklý na tento způsob rozvržení dne.“

„Největším přínosem pro můj život byl bezesporu vnitřní klid, který jsem během pobytu zakusil. Tím, že jsem na téměř celý týden odložil mobilní telefon a soustředil se pouze na modlitbu a práci, jsem si uvědomil, jak moc dokáže takové ztišení člověka osvobodit od stresu a napětí. Cítil jsem se klidnější, vyrovnanější a skutečně odpočinutý.“

„Hluběji jsem si uvědomil, jak důležité a naplňující místo má v mém životě řád. Tento čas mi pomohl znovu si ujasnit hodnoty a priority, které si chci přenášet i do svého každodenního života.“

„Byla to má první praktická zkušenost s latinskou mší svatou, za kterou jsem rád.“

„Velkým přínosem byly přednášky, například o modlitbě, o cisterciáckém řádu nebo o rozlišování povolání. Ocenil jsem jejich propojení do praxe.“

„Byla to pro mě velmi cenná a obohacující zkušenost. Potěšilo mě, že jsme byli skutečně plně zapojeni do života mnichů. Společně jsme se modlili, pracovali a měli možnost sdílet i chvíle rekreace, díky čemuž jsme mohli lépe poznat jednotlivé řádové bratry a jejich každodenní život.“

„Předpokládal jsem, že pobyt bude zaměřen převážně na modlitbu a práci a že na osobní rozhovory s mnichy ne-

bude mnoho prostoru, jelikož se jedná o kontemplativní řád. Upřímně mě však velmi překvapilo, jak byli bratři milí a jak ochotně a laskavě se nám věnovali. Měli jsme dostatek prostoru pro osobní rozhovory s jednotlivými bratry o jakýchkoli tématech, která nás zajímala.“

Vyšebrodští cisterciáci nabízejí podobnou zkušenost i v letošním roce. Po loňském úspěchu akce *Ora et Labora* zvou mladé muže ve věku 16–30 let letos do své komunity od 29. července do 2. srpna. Nemusí se jednat přímo o zájemce o vstup do kláštera, ale mohou se přihlásit i ti, kteří prostě chtějí poznat mnišský život či rozlišují své povolání. Více se dozvíte zde <https://www.klastervyssibrod.cz/clanky/ORA-ET-LABORA-29-7-2-8-2026-Stanise-na-par-dni-mnichem.html>.

A ještě jedno hodnocení loňského *Ora et Labora*: Myslím si, že pro každého mladého katolíka je podobný zážitek, jako je *Ora et labora*, přínosný. Ne každý v něm najde své povolání, ale několik dní v klášteře může i laikovi, nebo klidně člověku, který se připravuje k manželství, poskytnout pohled na jeho život a vztah k Bohu i k druhým lidem z jiného úhlu a to považuji za velmi přínosné. I díky akci *Ora et Labora* jsem si vybudoval některé návyky, jako je modlitba breviáře.

Stanislava Vitoňová

SATAN NA SVATÉ HOŘE

V knize P. Josefa Miklíka s tímto názvem a podtitulem *Uzdravení Juliany Steimlové na Sv. Hoře r. 1881* najdete všechno, co vám nabízejí novodobé „satanské“ snímky i populární knihy s tematikou „posedlosti“. Třeba zlé duchy bizarních jmen, kteří nutí dělat své oběti opravdu divné věci za skutečně děsivých okolností. Medicínsky nevysvětlitelné jevy a nepochopitelná neštěstí, ba dokonce ničivé přírodní úkazy. V mnoha ohledech se však tato kniha liší: autorovi nejde o peníze ani o divácký úspěch. Jde mu o pravdu Boží. Krom neuvěřitelného příběhu v ní najdete řadu pozoruhodných souvislostí – kulturních, teologických, historických. Je v něčem daleko zfilmováníhodnější než mnohé filmové hity. Máme ji doslova z první ruky a v krásné češtině. Jen škoda, že knihu neznáme. V minulém *Monitoru* jsme otiskli autorovu předmluvu, níže vám přinášíme pár komentovaných úryvků.

1870: Velký pátek

Hlavní hrdinkou je německá holčička jménem Juliana, která se narodila Františkovi a Julianě Steimlovým v bavorském Perlesreutu v roce 1862. Byla nemanželská a její rodiče si kvůli tomu užili své, zejména ze strany vlastních rodičů. Došlo to až tak daleko, že ji otec proklel a „svolával na ni zlého ducha“. Přesto Juliana prospívala. Byla veselá a živé dítě, starala se o mladší sourozence a „dokázala rozesmáti celou rodinu“. Byla velice zbožná. Když Julianě táhlo na osmý rok života... *s dobrým prospěchem končila druhou třídu a těšila se na prázdniny. Byl právě Velký pátek, dne 15. dubna 1870. Protože bylo prázdné, hrála si s několika dětmi na volném prostranství u kostela. Když se blížilo k polední, dostala žízeň. Pospíšila s ostatními k dřevěné pumpě, která stojí dodnes před hostincem Ludvíka Pisera, aby se napila. Ještě pumpovala, když bylo dáno znamení k Andělu Páně. Je velice pravděpodobné, že mimojduci upozornili malou Juliánu, aby se modlila. Neuposlechla, nýbrž plnými doušky lokala osvěžující nápoj. V tom okamžiku stalo se cosi neobyčejného. Juliána klesla pojednou k zemi a jejím tělíčkem zalomcovaly prudké křeče. Proč, nevěděl nikdo. Uhráta přece nebyla a již tolikrát se napila bez nejmenší škody. Na pokřik dětí sběhli se lidé a paní učitelová Anna Jungwirthová odnesla Juliánu do jejich domku, který byl vzdálen jen asi 30 kroků od místa neštěstí. Když domácí prostředky nepomáhaly, byl povolán z Grafenavy okresní lékař Högler.*

Foto: Lucie Horníková / Člověk a Vira

Zjistil křeče, ale jejich příčiny nemohl udat. Předepsané léky minuly se s účinkem. Po několika hodinách přestaly křeče samy sebou, ale ne na dlouho. Opakovaly se každý třetí nebo čtvrtý týden, někdy i častěji. Jednotlivé záchvaty trvaly 10–12 hodin a přicházely bez jakékoli přípravy. Mnohdy klesla na zem, ve škole vypadla z lavice a bylo nutno poslati ji domů. Pohled na ubohé dítě, zmítané křečemi, vynucoval slzy i dospělým.

U Juliany se střídali lékaři, byla hospitalizovaná, rodina postupně rozprodávala rodinný majetek, neboť zdravotní pojištění bylo v té době ještě z říše snů. Nic nepomáhalo: *Zdalo se, jako by Velkým pátkem roku 1870 odešlo z rodiny Steimlový štěstí a Boží požehnání nadobro. Další léta byla nepřetržitou řadou utrpení, která skončila úplnou ztrátou majetku a prodejem rodinného domku.*

V roce 1876 přišlo další zhoršení a ještě větší záchvaty: *V obavě, aby snad*

nemocná nezemřela, poslala po večerním klekání Františka pro kaplana a prosila, aby Juliánu navštívil. Přišel hned, ale obraz, jenž se mu naskytl ve světnici, byl strašný. Nemocná se stále ještě svíjela v hrozných křečích a řvala tak pronikavě, že ji bylo slyšet zdaleka. Bila kolem sebe rukama a jejím tělem lomcovala jakási nepřekonatelná síla. Chvilí pozoroval kaplan řádění tajemné nemoci, o které slyšel již tolikrát vypravovati. Konečně se rozhodl, že dá ubohé trpitelce požehnání a kupodivu – záchvaty na chvíli ustaly, ale brzy počaly znova a ještě prudčeji. Na kaplana učinilo vše hluboký dojem a po prvé se v něm ozvala domněnka, není-li Juliána posedlá. Vzkázal pro pana faráře. Oba kněží se uradili, že budou nemocnou bedlivě pozorovati a teprve potom učiní potřebné kroky.

Pokusili se o exorcismus, s překvapivě dobrým účinkem. Pasovský biskup však další vykonání obřadu zakázal. P. Miklík

Foto: Lenka Pecharová / Člověk a Víra

to komentuje: *Odpověď biskupova je velice důležitá. Prozrazuje, že ani na nejvyšších místech nebývá vždy dosti odvahy jíti věci až na kloub. Zastíráním nevykonalo se ještě nic velikého a přílišná opatrnost nebývá po každé ctností. [...] Než nikdo se neodvážil nového exorcismu. Pan farář sice Steimlovy neopustil, ale proti výslovnému zákazu biskupovu byl bezmocný. Rodina byla proto odkázána sama na sebe a trpěla strašně. Její bratr shrnul vše v krátká, ale hluboce jímavá slova: „Mohlbych napsati celou knihu, co jsme s ní zažili.“ Záchvaty se opakovaly v delších nebo kratších přestávkách ustavičně.*

1881: paprsek naděje

V tuto bezútešnou situaci zazářil konečně paprsek naděje. Rok co rok chodívalo z okolí Hohenavy procesí na Svatou Horu – obyčejně na svatodušní svátky – a svatohorská Matka Boží jest dodnes v celém kraji ve veliké úctě a lásce. Také roku 1881 chystali se poutníci na dalekou cestu, kterou konávali většinou pěšky, jakkoli trvala celé tři dny. Asi v tu dobu vzpomněl si otec, jak při nočním exorcismu prohlásila Juliána, že bude osvobozena jen na poutním místě, kde jest osm kněží. Mimoděk ho napadla Svatá Hora a této myšlenky se již nespustil. Vzpomínka na tolik divů a zázraků, jichž svědkem byla milostná svatyně, dodávala mu důvěry, že ani jeho prosby nebudou zklamány.“

Julianin otec odcestoval do rakouskouherského mocnářství. Cíl: Svatá Hora u Příbrami. Zde chtěl domluvit vykonání obřadu. Místní kněží však byli skeptičti

a chudému Bavorovi nedůvěřovali. Tehdy na Svaté Hoře skutečně působilo osm kněží. Rektorem byl P. Kliment Vlasák, o kostel se staral P. Alois Polák. Šlo vesměs o starší kněze a až na jednoho měli za sebou všichni tvrdou službu v misiích: Jen po svědomitém vyšetřování uvěřili později v posedlost Juliány a svého úsudku nezměnili až do smrti. Záležitost, týkající se jedné obyčejné chudé bavorské dívky, se rychle po zemích českých roznesla:

Brzy však počaly se roznášeti po českých vlastech strašidelné zprávy o zlém duchu, který prý chodí světem. V Brně si například vypravovali (sr. Čech ze dne 5. srpna 1881), že má za pokání navštívit 9999 kostelů a zvědavé zástupy proudily do chrámů, kde se měl ukázati. Netrvalo dlouho a podobné zvěsti kolovaly i po Praze. V okolí svatohorském se dokonce tvrdilo, že chodí v podobě mladé dívky, provázené dvěma muži. Rozruch nabyl takových rozměrů, že kněží byli nuceni postrašený lid chlácholiti a dodávati mu důvěry. Jaký byl účel těchto klepů, nevíme. Měli snad býti na Svaté Hoře zastrašení, aby se tak nebezpečného pokusu nepodjímali? Možné to bylo. Kdo byl jejich původcem, nepodařilo se vypátrati.

Odstrašující poučení pro rodiče

Když se pak výprava s Julianou vydala na pouť na Svatou Horu: [...] skoro po celou cestu provázela je bouře spojená na mnohých místech s krupobitím. Její popis podávají např. Národní listy. Kroupy zničily polní úrodu a srážely se stromů všechno ovoce. Mezi postiženými městy je jméno-

vána i Příbram.

Samotný exorcismus probíhal za velmi dramatických okolností. Doprovázela jej řada detailů, které známe i z našich filmů: *Někdy se zdálo, jako by chtěla vrhnouti. To však nebylo ještě všechno. Juliána otáčela hlavu tak nepřirozeně, že měla copánky vpředu a obličej vzadu. Hned na počátku odhodila zlostně modlitební knihu a svatý růženec; podobně strhla škapulíř, který měla před tím pod šatem. A při tom se zdálo, že spí. [...] Kdykoli jsme ji pokropili svččenou vodou, trpěla velice; zdálo se, jako bychom ji zasypali žhavými jiskrami. Proto se bolestí zrovna svíjela. [...] Teprve v úterý byl ďábel donucen, aby přerušil mlčení, které až dosud tak zarputile zachovával. Vychrlil spoustu nadávek a proklínání; mimoděk dokázal, jak nerad odpovídá. „Podvodníci, svůdcové, vy prokletí černí krkavci,“ byla první slova, kterými pozdravil přítomné kněze a která se od té doby opakovala ustavičně. Jimi provázel také odpovědi, které jsme na něm jménem Božím vynutili. Proto jich v dalším popise ani neuvádím, abych je stále neopakoval. Když kněz pokračoval v předepsaných modlitbách, volal zlostně: „Nechte toho!“ Na latinskou otázku knězovu: „Pověz nám svoje jméno,“ odpověděl třikráte: „Jmenuji se Attila,“ potom jednou: „Já se jmenuji Hono.“ Po chvíli pokračoval: „Byli jsme tři. Jednoho vyhnal ten Jidáš.“*

Julianin příběh dopadl dobře. Dívka se uzdravila a prakticky až do konce života konala pravidelné poutě na Svatou Horu: „Jak odstrašující poučení pro mnohé rodiče, kteří při každé příležitosti své děti proklínají,“ pronesl P. Polák po jedné z mnoha modliteb za osvobození nad posedlou Julianou.

připravil Jan Šindelka

Jan Šindelka
farní knihovník

JAK TO TI LIDÉ ZVLÁDAJÍ?

„Jak to ti lidé zvládají?“ ptala se. Jak si poradí lidé, kteří nevěří v Boha?“ Moje známá podávala na různé školy přihlášky na postgraduální studium. „Tahle rozhodnutí jsou v rukou lidí, které neznám a kteří neznají mě. A přitom ovlivní zbytek mého života – koho potkám, koho si vezmu, moje děti, moji kariéru. Kdyby člověk nevěřil, že na to všechno dohlíží prozřetelný Bůh,“ zvolala, „bylo by to prostě depresivní.“

Vím, co tím myslí. Tolik věcí v životě nemůžeme ovlivnit. Je tu ale také ještě depresivnější skutečnost. Tíží mě hřích. To by nikoho nemělo překvapovat, určité ne lidi, kteří mě znají. Nečiním tady veřejnou zpověď (ačkoli mi to připomíná, že bych se nejspíš vyzpovídat měl). Ne že bych zabil miliony lidí nebo něco podobného. To je ale nízká laťka a já bych ji rád nastavil výš.

Řekněme prostě, že pokud je biblickým měřítkem, aby nám bylo odpuštěno sedmasedmdesátkrát, už jsem to dávno vyčerpал. A kdybyste se mě zeptali na nějaký strašný hřích slovy: „Říkáš, že na tohle jsi nikdy ani nepomyslel?“, pravděpodobně bych nemohl říct, že ne – aniž bych spáchal další hřích.

Na zpovědi je něco úžasného, ale opakovaně, týden co týden, vyznávat tytéž hříchy je také skličující. Nebudu říkat, že Boží milost nepřináší určité zlepšení, ale bojovat s hříchem je tak trochu jako snažit se na zahradě zbavit krteků. Jeden hřích porazíte a další se objeví někde jinde. Kde ses tady vzal?

Když lidé říkají: „Jsi strašný člověk,“ nebo: „Jsi zabeđený hlupák,“ mohu odpovědět jen: „Jejej, to vůbec nic netušíš!“ A budu-li upřímný, ani já nic netuším. Jak na to poukazuje C. S. Lewis, hřích člověka zaslepuje vůči jeho vlastní hříšnosti. Když svatí říkají: „Jsem hříšník,“ není to z jejich strany pouhý projev skromnosti. Jedině svatí mají tak čistou duši a jasný zrak, že vidí rozsah své vlastní hříšnosti. Uposlechnout výzvu „poznej sám sebe“ je pro většinu z nás ostatních jako podívat se do temné propasti. Možná tam je tu a tam několik rozsvícených svíček, ale víte, že tam dole žijí ošklivé příšery a nejraději byste se jim vyhnuli, natož abyste s nimi bojovali.

Vzhledem k této pochmurné skutečnosti je pro mě těžké slyšet, že „jakou měrou měřím, taková bude naměřena mně“. Nebo že mám „odpouštět, jako mi bylo odpuštěno“. Nejenže hřeším a chci odpuštění, ale neodpouštím, „jako mi bylo odpuštěno“ (což, jak jsem přiznal, bylo už mnohem víckrát než sedmasedmdesátkrát). To je tedy ještě *další* hřích. Je to jako dívat se na jeden z těch obřích displejů, kde se v reálném čase zobrazuje federální dluh. Čísla se tam jen vrší. Dost dobře tedy nerozumím lidem, kteří se radují, když odsuzují druhé a pak tomu říkají „křesťanská láska“.

Podobně jako moje známá si tedy dělám starost o ty, kdo nevěří v milujícího Boha, který nám nejen odpouští, ale také nám posílá milost k nápravě: „Co si počnou? Jak se vypořádají se skutečností, že je na světě a v našich vlastních srdcích tolik zla? Co zmírní to břemeno hříchu? Co jim dá naději tváří v tvář smrti?“

Žijeme v kultuře, která jako by byla z nějakého důvodu přesvědčena, že víra v křesťanského Boha je „břemeno“, jemuž je třeba se vyhnout. To je zvláštní. Člověk by si myslel, že víra v nesmyslný vesmír bez jakéhokoli morálního smyslu či hranic a bez opravdového odpuštění by byla větším břemenem. Křesťanský Bůh alespoň poskytuje morální standard, který nás vede, a když selžeme, prostředek odpuštění.

Kdybych si myslel, že chození do katolického kostela je veřejným vyhlášením bezhříšnosti, nikdy bych tam nevstoupil. Protože to ale chápu tak, že chození do katolického kostela je veřejným vyhlášením, že „jsem hříšník, který potřebuje Boží odpuštění a milost“, chodím tam rád.

Ve stejném duchu čekám ve frontě na zpověď, a i když mi je trapně, že už jsem

tam zase, dívám se na ostatní ve frontě a připomínám si: „Nejsem sám. Tito lidé jsou jistě také hříšníci, jinak by sem nepřišli vyznat své hříchy.“ Všichni tam tiše stojíme, posouváme se dopředu, věříme v Boží odpuštění a doufáme, že ta svátost třeba promění to, co se jeví jako ledové srdce, spojené se slabým kouskem žádostivého a popudlivého těla.

A až konečně dojdeme ke zpovědnici, musíme, jak píše T. S. Eliot, „odložit / rozum a poznání“ a uznat:

*Nejsi tu proto, abys ověřoval, aby ses poučil, uspokojil svou zvědavost či podal zprávu. Jsi tu proto, abys poklekl, neboť toto je místo modlitby.*¹

Naději mi dodává, když si vzpomenu na modlitbu Thomase Mertona:

Můj Pane Bože, netuším, kam jdu. Nevidím cestu před sebou. Nevím jistě, kam vede. A neznám doopravdy ani sebe, a to, že si myslím, že následuji tvoji vůli, neznamená, že tak skutečně činím.

Ale věřím, že touha tě potěšit tě skutečně těší. A doufám, že tuto touhu mám ve všem, co dělám. Doufám, že nikdy neudělám nic bez této touhy. A vím, že když tak budu činit, povedeš mě po správné cestě, i když o tom nemusím vůbec vědět.

*Proto ti budu vždy důvěřovat, i když se mohu zdát ztracený a ve stínu smrti. Nebudu se bát, protože ty jsi vždy se mnou a ty mě nikdy nenecháš, abych svým nebezpečím čelil sám.*²

Randall B. Smith, profesor teologie
The Catholic Thing
přeložila Alena Švecová

1 Z básně *Little Gidding*, přel. Martin Hilský.

2 Česky citováno z https://www.facebook.com/100065496070850/posts/1004838798375980/?_rdr.

REALITA ZLA VE SVĚTLE VÍRY

V posledních měsících zaznívají z církevního prostředí výzvy, aby bylo více kněží připraveno na službu duchovního osvobození, tedy exorcismu.

Jak upozornily servery *Aleteia*,^{1,2} *New York Post*³ nebo *the Telegraph*,⁴ exorcisté mluví o rostoucím počtu lidí, kteří vyhledávají jejich pomoc, a volají po lepší formaci duchovních v této oblasti. Zároveň se objevují dokumenty a svědectví, které znovu otevírají téma ďábla a jeho působení.

Tyto tendence tematizovat ďábla mohou budít dojem, že se zlo nějak vrací na scénu a sílí. Ve skutečnosti se ale spíše vrací naše schopnost ho rozpoznat. Moderní člověk totiž často váhá, jestli vůbec brát řeči o ďáblu vážně. Důraz na pozitivní myšlení, eliminaci nepohody a všeho jen zdánlivě nepříjemného je dnes ve společnosti velmi populární. Křesťanská tradice je v tomto však překvapivě střízlivá. Jak připomíná sv. Tomáš Akvinský, démoni nejsou žádné pohádkové bytosti s rohy a kopyty. Jsou to padlí andělé – bytosti s rozumem a vůlí, které se svobodně rozhodly proti Bohu. Zároveň ale nejsou žádnou „protisílou“, která by s Bohem soupeřila na stejné úrovni. Tato dualistická představa stejně silného dobra a zla, které spolu bojují, není křesťanská. Zlo podle Akvinského nemá vlastní podstatu. Zlo je vždy jen jakýmsi nedostatkem dobra. I proto je jeho působení omezené: může člověka svádět, ale nemůže ho donutit. To je důležité si připomenout právě ve chvíli, kdy se mluví o duchovním osvobození. Protože i když může působit poněkud dramaticky a tajemně, je spíše vrcholem ledovce. Skutečný du-

Foto: František Ingr / Člověk a Víra

chovní boj se většinou odehrává úplně jinde – v obyčejném každodenním životě, kdy se rozhodujeme o malých věcech.

Každý z nás zná pokušení. Je to součástí života. Někdy přichází nenápadně: jako myšlenka, která se zdá nevinná, jako malé ospravedlnění, schovává se za zdánlivé dobro. Právě na tuto rovnu upozorňuje Ignác z Loyoly, když mluví o rozlišování duchů. Zlý duch přichází nenápadně, postupně nás vede k neklidu, uzavření do sebe a ztrátě naděje. Naopak Boží působení, i když se může jevit jako náročné, ve finále přináší pokoj.

Duchovní osvobození má v životě církve své místo. Pro většinu z nás je ale spíš výjimečnou službou než každodenní realitou. Církev k němu přistupuje opatrně a pečlivě rozlišuje, co je skutečně duchovní problém a co patří do oblasti psychologie nebo medicíny. Většina věřících se s exorcismem nikdy nesetká. To ale neznamená, že by se jich boj se zlem netýkal nebo že by nemělo smysl porozumět jeho povaze a způsobům působení. I proto dnes vznikají iniciativy, které se tomuto tématu věnují systematictěji. Na Katolické teologické fakultě v Praze například probíhá kurz *Teologie duchovního osvobození*, který vyvolal bouřlivé kritické reakce – někteří se ptají, zda je vhodné taková témata otevírat, jiní v tom vidí zbytečné nebo dokonce nebezpečné zaměření. Tyto obavy jsou do určité míry pochopitelné, skutečně není žádoucí, aby nás zlo fascinovalo. Přesto však platí, že v jakémkoli boji nikdy nebyla dobrou

obranou neznalost. Právě neochota o zlu mluvit nebo snaha ho vytěsnit z našeho uvažování může být paradoxně jedním z jeho nejúčinnějších způsobů působení. Jak často zdůrazňoval Benedikt XVI. ve svých encyklikách, víra je život ve světle pravdy, která má poslední slovo, nikoli boj s temnotou založený na strachu.

Jako vždy, i zde je potřeba hledat rovnováhu. Nepředstírat, že zlo neexistuje, ale zároveň se jím nenechat pohltit. Křesťanská tradice vždy nabízela velmi praktické a konkrétní tipy pro prevenci před působením zla: pravidelný život ze svátostí, zvláště ze zpovědi a eucharistie, věrnost každodenní modlitbě a poctivé naplňování vlastního povolání. Církev vždy doporučovala i poměrně jednoduché, ale účinné prostředky: modlitba k Panně Marii nebo svatému Michaelu, vracet do našich domovů znamení víry, jako jsou kříže na stěnách, ikony a užívání svěcené vody. Není to magie, ale připomínka, komu patří náš život.

Magdaléna Misterková

Mgr. Magdaléna Misterková
publicistka

- <https://aleteia.org/2026/03/31/exorcists-ask-pope-leo-for-more-priests-trained-to-cast-out-devil/>
- <https://aleteia.org/2025/10/24/documentary-gives-the-truth-about-satan-exorcism/>
- <https://nypost.com/2026/03/28/us-news/top-exorcists-the-demand-for-exorcism-is-rising-to-new-heights/>
- <https://www.telegraph.co.uk/world-news/2026/03/26/world-needs-more-exorcists-amid-satanism-pope-warned/>

CESTA K HODNOTÁM – KRITICKÉ MYŠLENÍ A KONTEMPLACE

Obstojí, kdo zná a ctí hodnotu. Jak ale objevit a uchovat hodnotu v bezhodnotovém prostředí?

Hodnota, hodnoty

Asi to bude znít příliš triviálně, ale uvědomme si, co to je hodnota. Etymologicky vidíme, že něco hodného – tedy dobrého, kladného, něco, co stojí samo o sobě za to, co je hodno našeho zájmu (všimnout si), úsilí (získat) a péče (udržet), něco, k čemu se naším zájmem, úsilím a péčí vztahujeme, ba máme vztahovat. Slýcháme hovořit o krizi hodnot, často i vyjmenováváme konkrétní hodnoty, které ztrácíme svou laxností. Možná nám ale už chybí pojem hodnoty jako takové. Jestliže se ocitáme v bezhodnotovém prostředí, přicházíme s hodnotou i o její vztahový charakter – není nic, co by nás bylo hodno (pýcha), a tedy ani nic, čeho bychom byli hodni my (zoufalství). Pýcha i zoufalství jsou však jen líc a rub téhož extrému – samoty, prostředí bez vzájemnosti, bez jakékoli hodnoty. Je i příznačné, že nafoukaní nihilisté letos v Berlíně sabotovali lidem topení: kde působí pýcha a zoufalství, vychládá krb lidského společenství.

Kde si tedy (aspoň nějakou) hodnotu opatřit, jak k ní přijít, jak ověřit, zda už je nějaká k dispozici? Lidé přicházejí na svět s různě rozdanými kartami: někomu je dáno být pokřtěn jako novorozeně a být veden k tomu, že nejvyšší hodnotou je Bůh, jiný jako jablko padlé nedaleko stromu přirozeně přebírá hodnoty a preference svých rodičů Boha neznajících, další nemá ani ty rodiče, ani jinou autoritu, která by mu nějakou hodnotu vštíplila, a tak je náchylný k jakémukoli náznaku hodnoty v jakékoli smečce.

Chtělo by se mi říci, že „se Pán Bůh jako jednota tří osob dobře vymyslel“, má totiž vztah, a tedy hodnotu sám v sobě, či sám o sobě – ze své podstaty tedy nemůže o hodnotu přijít. A proto se k němu, k němu jedinému, lze vztahovat jako k hodnotě absolutní („Hodnotě“).

Foto: Betty Horníková / Člověk a Víra

Hodnotu obecně si tedy můžeme ztožnit s Bohem, s dobrem. Hodnotné pak je vše, co stopu Boha–dobra nese, v míře, v jaké ji nese – to už jsou konkrétní hodnoty. Hodnoty (plurál) jsou tedy odvozeninami Hodnoty (singulár). Ergo: bezhodnotové prostředí = prostředí, které ztratilo pojem o Bohu.

Hodnot se lze dobrat dvěma způsoby: kritickým myšlením a kontemplací. Ty vyžadují soustředěnost, proto se tělo, svět a ďábel snaží člověka neustále rozptylovat, nenasycená touha je motorem spotřebitelské ekonomiky a bezhodnotový přístup k životu je branou k vládě zloduchů. Bděme tedy.

Kritické myšlení

Kritické myšlení vnímám jako druhý pilíř zájmu, úsilí a péče o hodnoty/Hodnotu. Začnu však jím, protože se přes něj dopracuji k pilíři prvnímu.

Jeden autor, jehož jméno a přesnou citaci si nepamatuji, si všímá toho, že ďábel mimo jiné působí tak, že straší tím,

co zrovna nejméně hrozí – např. v promiskuitní kultuře varuje před přílišným puritánstvím, jen bdělý člověk si tedy uvědomí, že důraz na cudnost je to, čeho je právě nejvíc třeba.

Žijeme-li v epoše emocí a diverzity, budeme zrazováni od strohé racionality a černobílého souzení bližních. Důvodme tedy: potřebujeme kritické myšlení a schopnost vlastního úsudku.

Podíváme-li se na význam slova „kritický“, máme hned co do činění se souzením, rozlišováním, hodnocením či vymezováním (vše nepopulární, že?). Jedno po druhém: (od)soudit můžeme člověka, nebo čin. To první nám Písmo zapovídá, protože tím uplatňujeme nepříslušně autoritu nad svým bratrem a upíráme mu jeho vlastní hodnotu. To druhé nám pomáhá odporovat zlu, takto je tedy žádoucí soudit, člověku přísluší autorita nad jeho činy. Rozlišovat znamená uvědomovat si rozdíly a podle toho se rozhodovat. Hodnotit – opět etymologicky – znamená ukazovat na to, co má hodno-

Foto: Lucie Horníková / Člověk a Víra

tu, vybírat to hodnotné, tedy volit dobré. A vymezovat (se) znamená nacházet či určovat meze, kam až je něco ještě dobré, přijatelné, snesitelné a odkud již nikoli.

Kritické myšlení uplatňujeme pořád a všude ve zcela banálních procesech: Zda se blíží překážka či ohrožení, kdy zrychlit, brzdit, uhnout, zda podlézt či přelézt. I v mezilidské komunikaci si mozek neustále přeměřuje všechny parametry toho, s kým hovoříme, zda souzní s našimi hodnotami a můžeme se s ním bezpečně ztotožnit, nacházet v něm zálibení, sdílet s ním naše soukromí, nebo zda našim hodnotám odporuje, ohrožuje nás a měli bychom se před ním chránit útekem či útokem.

Kritické myšlení potřebujeme zejména v morálních otázkách, tedy ve věcech, z nichž budeme jednou skládat účet. Kritickým myšlením přistupujeme ke světu a ke všemu, co jsme neprozkoumali, o čem nevíme s jistotou, zda nám to pomůže, či ublíží, zda nás to potěší, či naštvě. Kritickým myšlením poměřujeme sebe se svým okolím – chrání nás to před splynutím a ztrátou identity.

Zásadním předpokladem kritického myšlení je poctivost: jsme-li poctiví, dbáme hodnot, jsme přiměřeně tvární i zásadoví – měříme signály, vážíme argumenty, umožňujeme interakci, vybíráme to dobré; poskytně-li nám okolí něco lepšího, než máme sami, změkcneme a dáme se vytvarovat, jsme-li si jisti, že

jsme s to něco lepšího poskytnout svému okolí, zůstaneme pevní a čekáme, až se okolí přizpůsobí naší tvrdé formě (nebo odejdeme). Jsme-li nepoctiví, jsme líní podstoupit tříbení hodnot, jsme rigidní či amorfní – vůči všemu se zatvrdíme (já dobrý – to ostatní špatné), nebo obráceně před vším změkcneme (já špatný – to ostatní dobré). Shrnu-li to, kritické myšlení nám slouží k výměně (konfrontaci i sdílení) hodnot s okolím a zaujímání potřebných postojů.

Naopak kritické myšlení nepotřebujeme v prostředí, které je pro nás komfortní, v přítomnosti toho, kdo nás má rád a koho máme rádi my, vůči tomu, po čem/kom toužíme, s čím/kým se ztotožňujeme. Tím se přesouvám k dalšímu pilíři tříbení hodnot.

Kontemplace

Jsou chvíle a místa, kdy jsme tam, kde chceme být, s tím, s kým chceme být, prostě „doma“ (v ideálním případě jsme „doma“ doma). Tehdy může kritické myšlení odpočívat, protože se ke slovu dostává první pilíř zájmu, úsilí a péče o hodnoty/Hodnotu – kontemplace. Opět pár etymologických asociací: kontemplace – patření na, usebrané nazírání... *Templum* – svatyně, chrám, ... a též *Template* – vzor, forma, šablona. Rozviňme to taktó: kontemplace je stav nekritického, plně přijímajícího vnímání. Zdůrazňuji: celkového vnímání, nejen

pouhého cítění. Tedy stav velké obohacitelnosti a zároveň velké zranitelnosti. Záleží tedy převelice na tom, co kontemplujeme. Jak jsme si ukázali v jazykové rovině – předmětem kontemplace je (má být) něco svatého, něco, co je nám vzorem, něco, podle čeho se celkově kalibrujeme, dokonalý etalon, z něž přebíráme hodnotu.

Jak jsem uvedl, souvisí to i s touhou. Kontemplace je vlastně usměrněná, ušlechtilé uskutečňovaná a hlavně syčená touha, která již zná svůj objekt, která chce patřit (na něj a jemu) a přestává prahnout po tom, aby patřil jí.

Shrnu-li to, kontemplace nám slouží k čerpání hodnot ze zdroje a syčení touhy. Kontemplujeme-li Boha, přijímáme jeho formu, šíříme jeho hodnotu, napodobujeme jej, stáváme se jeho obrazem. A právě k tomu jsme stvořeni, tudíž nám kontemplace Boha nemůže působit žádnou skutečnou újmu, byť můžeme jako určitou ztrátu pocítovat to, že tím přicházíme o nedokonalosti našeho já. Naopak získáváme – čím více jsme ztotožnění s Bohem, tím méně hrozí, že budeme při konfrontaci se světem prosazovat své ego.

Ne každý však kontempluje Boha a jen Boha. První přikázání vlastně varuje – budeš-li věřit v něco jiného a kontemplantovat to, dobereš se jen pokřivené hodnoty a ublížíš si – přesytíš sebe, ale opravdová touha zůstane hladová (nedá se ukecat). Řečeno se sv. Augustinem: „Stvořil jsi nás pro sebe a nepokojné je naše srdce, dokud nespočine v tobě.“

Vojtěch Macek

Ing. Vojtěch Macek
pracovník církevní správy

SROZUMITELNĚ ZVÁT K DOBRU

Křesťanský pohled se na svět nedívá jen jako na sled náhodných událostí. Vní má jej jako prostor, v němž se odehrává neustálý zápas o člověka – o jeho nezadatelnou důstojnost, o integritu pravdy i o skutečnou svobodu. A v tomto světě dávají i zdánlivě nesouvisející střípky z mediálního prostoru hlubší smysl. A taky je třeba vidět, že v záplavě zpráv přicházejí i zprávy dobré! Tak například Nejvyšší soud USA zakázal omezení léčby homosexuality. Soudci se téměř jednomyslně shodli: konverzní terapie je přípustná. Je to připomenutí, že lidská bytost není definitivně uzavřena ve vnitřním nastavení jako v pasti. Podobně ve světě vrcholového sportu zazněl hlas, že férovost musí mít základ v objektivní realitě. Muži, kteří se identifikují jako ženy, již nebudou moci soutěžit v ženských sportech, rozhodl Mezinárodní olympijský výbor. Toto pravidlo vstoupí v platnost na příštích olympijských hrách v roce 2028. Člověk je stvořen jako muž a žena. Tato biologická a duchovní danost není nespravedlivým omezením, nýbrž darem, který dává lidské existenci řád a smysl. Zneklidňující je zpráva z Finska, kde byla bývalá ministryně vystavena vleklým soudním procesům za pouhé připomenutí biblického pohledu na stvoření člověka. Podle soudu kniha Páivi Räsänen, která obhájí manželství jako svazek mezi jedním mužem a jednou ženou a biblicky argumentuje, že svazky osob stejného pohlaví jsou v rozporu s křesťanskou antropologií, „zveřejňuje a šíří názory, které urážejí homosexuální osoby jako skupinu na základě jejich sexuální orientace“. Finská politička po vynesení rozsudku uvedla: „Držím se učení své křesťanské víry a budu i na-

Foto: Stanislav Knotek / Člověk a Vira

dále hájit své právo a právo každého sdílet své přesvědčení na veřejnosti.“

Doma pak rezonuje debata o vztahu státu a církve. Ústavní soud České republiky se zabýval otázkou rovného zacházení v souvislosti se zpovědním tajemstvím v rámci připravované smlouvy se Svatým stolcem. Na první pohled se jedná o právní nuanci. Ve skutečnosti vyvstává otázka, zda sekulární společnost ještě rozumí podstatě zpovědi. Zpovědní tajemství nelze redukovat na kategorii „profesní mlčenlivosti“. Není to služba, kterou by bylo možné legislativně upravovat podle politické vůle. Představuje posvátný prostor setkání člověka s Bohem. Kněz zde nevystupuje jako majitel informací, ale jako svědek Božího milosrdenství. Právě z této transcendentní povahy plyne jeho naprostá neporušitelnost. Křesťan v tomto bodě nestojí proti státu z principu rebelie. Připomíná však, že existují skutečnosti, které státní moc přesahují – a právě proto musí být chrá-

něny před jakýmkoli vnějším zásahem. Soudce Zdeněk Kühn byl schopen uvést, že „článek smlouvy je neústavní nikoli proto, že rozšiřuje zpovědní tajemství nad rámec zákona, ale proto, že tak činí nerovně, jen ve vztahu ke katolické církvi. Na jiné církve by totiž i po ratifikaci a vyhlášení smlouvy plně dopadala dosavadní česká právní úprava.“ Jiné církve mají svátostnou zpověď prostřednictvím platně vysvěcených kněží a biskupů, pane soudče?

Evangelium se nezrodilo v bezpečném či přátelském prostředí. Vykličilo uprostřed nejistoty, odporu a hlubokého nepochopení. A přesto dokázalo proměnit dějiny. I v době hlubokého zmatku je možné žít dobře – tak, aby se náš život stal srozumitelným pozváním k dobru. Právě v tom spočívá podstata evangelizace. K tomu ať vám, milí čtenáři, dá sílu a žehná náš vzkříšený Pán!

–zd–

MONITOR – publicistický čtrnáctideník. ISSN 1214-8458. MK ČR E 15474.

Šéfredaktorka: Zdeňka Rybová. Redakční rada: Mgr. Roman Cardal, Ph.D.; P. Mgr. PhDr. Štěpán Filip, Ph.D., OP; Mgr. Andrej Kutarňa; Ing. Vojtěch Macek; Jan Šindelka; Mgr. Radim Ucháč. Teologický poradce: P. Mgr. Evermod Jan Sládek OPraem.

Vydávání RC Monitoru je možné jedině díky zasláným darům. Náklady na přípravu, tisk a distribuci jednoho čísla vycházejí asi na 40 Kč, což za rok činí 960 Kč. Všem dárcům Pán Bůh zaplatí. Dary lze podle § 15 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit pro snížení základu daně.

Vydavatel: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha, e-mail: redakce@rcmonitor.cz, číslo účtu: 2400089111/2010

Vychází s církevním schválením Arcibiskupství pražského čj.: arc/419/10 ze dne 10. 9. 2010.